

Interne memo

Datum vergadering : 22 oktober 2019
Registratienummer :
Portefeuillehouder : Wethouder Goossens
Bijlage(n) :
Onderwerp : **Aanvullende informatie voor besluitvorming over het beleggen van de VTH-taken**

Onderwerp

Aanvullende informatie voor besluitvorming over het beleggen van de VTH-taken.

Kennisnemen van

Ter voorbereiding op de besluitvorming op 22 oktober over het raadsvoorstel voor beleggen van de VTH-taken voor bouwen en wonen bij de ODR of de gemeente West Betuwe is in beeldvormende/oordeelsvormende bijeenkomst nog een aantal vragen gesteld. Wethouder Goossens heeft toegezegd voor de besluitvormende raadsvergadering met een schriftelijke reactie daarop te komen. In deze informatienota is deze reactie opgenomen.

De vragen of onderwerpen waarop vanuit de raad nog nadere informatie is gevraagd spitsen zich toe op de volgende punten:

- De invulling van het West Betuws Werken door de ODR;
- De hoogte van de ontvlechtingkosten (ingeval VTH-taken bij de gemeente of de ODR);
- Duiding van de genoemde 30% van de medewerkers van de ODR naar de gemeente West Betuwe;
- Onderzoeken van een 3^e (of 4^e) scenario.

De invulling van het West Betuws Werken

Met de raad en de OR is B&W van mening dat de ODR bij het uitvoeren van de VTH-taken invulling dient te geven aan de wijze van werken van West Betuwe, het West Betuws Werken, waarbij dienstverlening dichtbij en op maat mede uitgangspunt is.

De essentie van het West Betuws Werken is dat we opgavegericht onze resultaten nastreven, en dat doen op een netwerkende, samenwerkende manier. Daarbij staat de kwaliteit van dienstverlening hoog in het vaandel; we verrichten ons werk op de plek waar onze inwoners, ondernemers en organisaties ons nodig hebben en werken met hen samen om resultaten mogelijk te maken. Uiteraard binnen de kaders die landelijk of met de gemeenteraad zijn afgesproken.

Door de ODR is medio dit jaar de "Visie op klantgerichtheid" opgesteld en door het AB van de ODR vastgesteld. In deze visie, die als bijlage aan deze informatienota is toegevoegd, heeft de ODR aangegeven op welke wijze zij met hun klant om willen gaan.

Centraal in deze visie staan onderstaande elementen, die in deze visie zijn geconcretiseerd:

- Hebben de intentie om de klant te helpen;
- Communiceren op maat;
- Geven duidelijke informatie;.
- Nemen de klant serieus;
- Zien klantcontact en service als onderdeel van ons werk.

Om dit mogelijk te maken gaat de ODR investeren in bijvoorbeeld processen, techniek, personeel, leidinggeven, communicatiemiddelen (de ODR is gestart met een cursus schrijven op B1 niveau) e.d. Maar zeker ook in de component houding en gedrag van medewerkers, waarvan de ODR aangeeft dat dit voor hun opdrachtgevers (lees de gemeenten) van groot belang is. De ODR is inmiddels gestart met een training houding en gedrag.

Deze visie op klantgerichtheid betekent dat de ODR gaat inzetten op een wijze van werken, die direct aansluit op hetgeen wij in het West Betuws Werken ook willen bereiken. Natuurlijk moet deze visie dan ook vertaald worden in onze Dienstverleningsovereenkomst (DVO) en in het jaarlijkse werkplan. De gesprekken over het uitwerken van de DVO en de vertaling daarvan in het werkplan wordt momenteel door wethouder Hartman ingevuld.

Het is dan aan ons om met de ODR af te spreken op welke wijze wij hun wijze van werken gaan monitoren. Daarvoor is het noodzakelijk dat de huidige managementrapportages op basis van het uitgewerkte DVO en werkplan worden verfijnd.

De hoogte van de ontvlechtingkosten

Op 6 december 2018 heeft de Stuurgroep West Betuwe n.a.v. een vergadering van het West Betuwe Beraad een brief verstuurd naar het West Betuwe Beraad met daarin de volgende passage:

“Ter voorbereiding op die besluitvorming heeft de stuurgroep besloten aan het accountantskantoor Deloitte de vraag voor te leggen om op basis van de drie beschikbare financiële stukken (rapport Lysias, onderhandelingsresultaat stuurgroep en notitie Atim) een onafhankelijk advies uit te brengen over de ontvlechtingkosten”.

Door B&W is dit na hun aantreden opgepakt. Dat heeft geresulteerd in een opdrachtverstrekking aan Deloitte Advies waarin B&W de opdracht verbreed heeft met een toegevoegd onderzoek naar de organisatorische gevolgen. In een informatienota, t.b.v. de raadsvergadering van 28 mei j.l., is de raad daarover geïnformeerd.

Ten aanzien j.l. van het onderzoek naar de ontvlechtingkosten wordt daarbij opnieuw verwezen naar de brief van de Stuurgroep West Betuwe van 6 december 2018 in de passage *“In deze brief wordt ook voorgesteld om een onafhankelijk advies over de ontvlechtingkosten te vragen aan Deloitte”.* In zowel de brief van de Stuurgroep West Betuwe als in de informatienota van B&W wordt gesproken over een onafhankelijk advies van Deloitte op basis van de beschikbare stukken en niet het uitvoeren van een eigenstandige financiële berekening. Vanuit dit perspectief is de opdracht ook gegund aan Deloitte.

In het door Deloitte uitgevoerde onderzoek naar de ontvlechtingskosten komen zij, op basis van de bij hen beschikbare kennis en ervaring en relevante jurisprudentie ten aanzien van het terughalen van taken bij een gemeenschappelijke regeling, tot de conclusie dat de in het onderhandelingsresultaat opgenomen bedragen hun niet onredelijk lijken. Dit betekent dat het bereikte onderhandelingsresultaat van ruim € 2.800.000 als realistisch mag worden beschouwd. Waar door Deloitte wel nadrukkelijk op wordt gewezen is dat, indien de (vrijwillige) overgang van medewerkers van de ODR naar West Betuwe groter is dan de nu gehanteerde 30%, er de mogelijkheid moet zijn om daarover met de ODR in gesprek te gaan. De overgang van meer dan 30% medewerkers naar West Betuwe leidt namelijk logischerwijs tot een verlaging van de achterblijvende personele frictie en daarmee van de totale ontvlechtingskosten.

Naast de personele frictiekosten zijn er in het totaaloverzicht van de ontvlechtingskosten nog andere kostenposten opgenomen (overhead- en incidentele kosten) die niet beïnvloed worden door de omvang van het aantal medewerkers dat eventueel de overstap maakt van de ODR naar West Betuwe.

Indien de VTH-taken worden belegd bij de ODR dan is in het raadsvoorstel aangegeven dat dit extra kosten met zich meebrengt. De ODR geeft aan dat hun kosten toenemen met € 463.000, uitgaande van de bij het bereiken van het onderhandelingsresultaat geraamde werkvoorraad vanuit oud Lingewaal. In de detailstructuur West Betuwe zijn de betreffende taken voor de medewerkers – behorende bij diezelfde werkvoorraad – opgenomen: 3 fte waarvan in vaste dienst 2 fte is ingevuld. Dit budget (€ 233.000 voor 3 fte) kan ingezet worden als dekking voor de extra structurele kosten bij de ODR. De extra structurele last voor West Betuwe is dan $(463.000 - 233.000)$ € 230.000.

De overgang van 30% van de medewerkers van de ODR naar de gemeente West Betuwe

Vanaf het moment dat in 2017 werd gestart met het onderzoeken waar de VTH-taken het beste belegd kunnen worden, is er discussie over de inschatting van de omvang van het aantal medewerkers dat eventueel overkomt van de ODR naar West Betuwe. De Gemeenschappelijke Regeling ODR en daar door de gemeenten ondergebrachte (vrijwillige) taken is zo opgezet dat, indien taken door één van de deelnemende gemeenten worden teruggehaald, de medewerkers van de ODR vrij zijn om zelf te bepalen of zij meegaan naar die gemeente of bij de ODR blijven. De keuzevrijheid die de medewerkers van de ODR in deze situatie hebben wordt niet betwist. De discussie spitst zich nu toe op de inschatting van het aantal medewerkers dat die stap vrijwillig wil maken. In de rapporten van Lysias en van Atim (adviseur OR) wordt uitgegaan van een hogere vrijwillige overgang dan in het onderhandelingsresultaat tussen de ODR en de Stuurgroep West Betuwe is opgenomen. In eerste instantie werd in het onderhandelingsresultaat uitgegaan van een zeer geringe overgang en later is daar het getal van 30% genoemd. Die 30% is een niet-geobjectiveerd getal op basis van een

inschatting door de onderhandelaars. Factoren die bij het bepalen van dit percentage een rol hebben gespeeld zijn:

- de vakinhoudelijke en functionele ontwikkelkansen bij de ODR worden hoger ingeschat dan bij West Betuwe
- de omvang van de organisatie waardoor de ervaren of te verwachten werkdruk (wellicht) lager wordt ingeschat bij de ODR dan bij West Betuwe
- De robustere organisatie van de ODR biedt meer mogelijkheden de kwaliteit van de producten te verhogen en is minder kwetsbaar dan bij de kleinere organisatie van West Betuwe

Ook de door Lysias en Atim gemaakte hogere inschatting is gebaseerd op aannames en niet op geobjectiveerde gegevens.

Op dit moment kunnen we al die inschattingen niet objectiveren door de vraag voor te leggen aan medewerkers van de ODR waar zij voor zouden kiezen indien de VTH-taken worden belegd bij de gemeente West Betuwe. We kunnen hen nu namelijk geen inzicht geven in bijvoorbeeld hoe de functie er in West Betuwe uit zou zien, hoe de functiewaardering is, hoe de aansturing plaatsvindt en wat de werkprocessen zijn.

Indien ervoor wordt gekozen de VTH-taken te beleggen bij West Betuwe zal de omvang van de personele frictie gebaseerd moeten worden op de het aantal medewerkers dat daadwerkelijk de overstap maakt. Op dit punt dienen dan de onderhandelingen met de ODR heropend te worden.

Onderzoeken 3^e (of 4^e) scenario

Onder het 3^e scenario wordt verstaan het door de OR in haar advies aangereikte scenario waarin de intake voor de VTH-taken wordt ondergebracht bij West Betuwe en de overige taken bij de ODR. Het 4^e scenario is tijdens de beeldvormende/oordeelsvormende vergadering aan de orde gekomen. In dit scenario wordt voorgesteld de vergunningverlenende taken onder te brengen bij West Betuwe en de toezichthoudende en handhavende taken bij de ODR.

In de rapportage die door Lysias is opgesteld is een mengvorm (intake en regie bij West Betuwe en overige taken bij de ODR) onderzocht. De conclusie van Lysias destijds was dat een dergelijke mengvorm een ongewenst scenario was. Op een groot aantal overwegingen scoorde deze mengvorm beduidend minder dan het onderbrengen van het volledige takenpakket voor de VTH-taken bij of West Betuwe of de ODR. Vanaf dat moment is de focus dan ook uitsluitend gelegd op een keuze tussen deze twee scenario's.

Niet alleen toen maar ook nu zijn wij van mening dat het knippen van taken vanuit bedrijfsvoering optiek onwenselijk is. Onze recente ervaring met andere Gemeenschappelijke Regelingen, en ook landelijke ervaringen met het knippen van taken, leren ons dat dit leidt tot onduidelijkheid voor betrokkenen (inwoners en medewerkers), tot afstemmingsproblemen en daarmee kwaliteitsverlies, en uiteindelijk tot kostenverhoging. Naar onze mening telt vooral het resultaat: we willen bij de uitvoering van de taken het goed doen voor onze inwoners, ondernemers en organisaties.

Investeren in zoals wij het noemen het West Betuws Werken of de “Visie op klantgerichtheid” zoals de ODR het noemt zijn wat ons betreft de instrumenten om mee aan de slag te gaan. Niet het knippen van taken die in hun aard aan elkaar verbonden zijn.

Indien we toch een knip in taken willen maken is het noodzakelijk dat beide partijen dat willen. De ODR heeft al in een eerder stadium, op basis van hun eigen ervaringen, uitgesproken dat niet te willen. Wat de ODR wel aangeeft -en de uitwerking van hun “Visie op klantgerichtheid” biedt daar alle kansen toe- is om de intake lokaal in de vorm van een frontoffice/loket in West Betuwe door de ODR te organiseren. De ODR doet dit nu al en uitgesproken is dat op basis van de “Visie op klantgerichtheid” dit nader wordt geconcretiseerd. Deze wijze van werken moet integraal onderdeel worden van het DVO en werkplan.

Tot slot

De gemeenteraad kan besluiten om de definitieve besluitvorming in lijn met het advies van de OR uit te stellen tot medio 2020 omdat er dan meer inzicht is in de gevolgen van de invoering van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging en op de uitwerking van het West Betuws Werken in de DVO en het werkplan. Indien definitieve besluitvorming medio 2020 leidt tot het besluit om de uitvoering van de VTH-taken te beleggen bij West Betuwe dan kan worden gestart met het opbouwen van de nieuwe organisatie. In onze optiek is de tijd te kort om dan op 1-1-2021 de VTH-taken in eigen beheer uit te voeren. Een start met een eigen organisatie is niet eerder mogelijk dan 1-1-2022 en de uitvoering van de VTH-taken blijft tot dat moment bij de ODR. De voorbereiding op de implementatie vindt dan in nauwe samenwerking met de ODR plaats en moet dan voor 1-1-2022 (opnieuw) worden aangepast voor het in eigen beheer uitvoeren van de taken.

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,
de secretaris, de burgemeester,